

RDA: les noves normes per a un catàleg en obert

2/12/2015

CRAI: Unitat de Procés Tècnic
Àngels Bonsón i Anna Rovira

Sumari

- Objectius de la sessió
- Introducció a les RDA: què són, què pretenen, perquè són necessàries
- Evolució del web
- Evolució del món catalogràfic
- Models conceptuals i estàndards
- Model FRBR
- RDA: Principis, objectius, característiques i escenaris d'implementació
- RDA: Estructura i continguts
- Nou format: web semàntic, LOD i BIBFRAME
- Situació d'implementació de les RDA a casa nostra

Objectius de la sessió

- Informar del perquè del canvi de normes catalogràfiques en aquest moment.
- Conèixer els principis i models en que es basen aquestes noves normes.
- Constatar que aquest canvi incidirà a la manera d'ensenyar els continguts dels nostres catàlegs.
- Tenir clar també, que en un futur no massa llunyà el canvi afectarà a la manera de gestionar i recuperar els recursos d'informació des dels diferents serveis de la biblioteca a més a més del catàleg.
- Veure les possibilitats de futur que aquest canvi comporta en la manera de participar en el món de les dades en l'entorn del web.
- Tenir present el paper que les biblioteques i els professionals de la documentació tenim en aquest repte de les dades enllaçades en obert

Què són i què pretenen les RDA?

Les RDA (*Resource Description and Acces*) són les noves normes de catalogació pensades per a l'entorn digital.

Venen a substituir les AACR, d'on sorgeixen com evolució natural.

Pretenen facilitar el transport de les dades del catàleg al web.

Per què són necessàries les RDA?

Abans d'Internet, la comunitat bibliotecària era la responsable del control bibliogràfic:

Fonaments del control bibliogràfic

- Desenvolupament de principis i eines orientades a l'intercanvi d'informació: els *Principis de Paris*, les normes ISBD, el format MARC i les AACR.
- Projectes cooperatius i treball col·lectiu.

Objectiu del control bibliogràfic

Organitzar la informació per a fer-la accessible a la seva **comunitat d'usuaris**.

Perquè són necessàries les RDA?

Amb Internet, ens movem en un entorn mutant i les biblioteques han perdut la centralitat del control bibliogràfic

- Noves eines tecnològiques.
- Altres estàndards per emmagatzemar, recuperar i accedir als objectes d'informació com els llenguatges de marca i els esquemes de metadades.
- Nou context patrimonial, tècnic i social amb una gran diversitat de recursos externs a les biblioteques.
- Usuaris habituats a interactuar en la xarxa.

Perquè són necessàries les RDA?

Dins la xarxa, les metadades utilitzades per a la descripció dels recursos d'informació han d'estar adaptades als seus usuaris, els **usuaris del web**.

Evolució del web: web 1.0

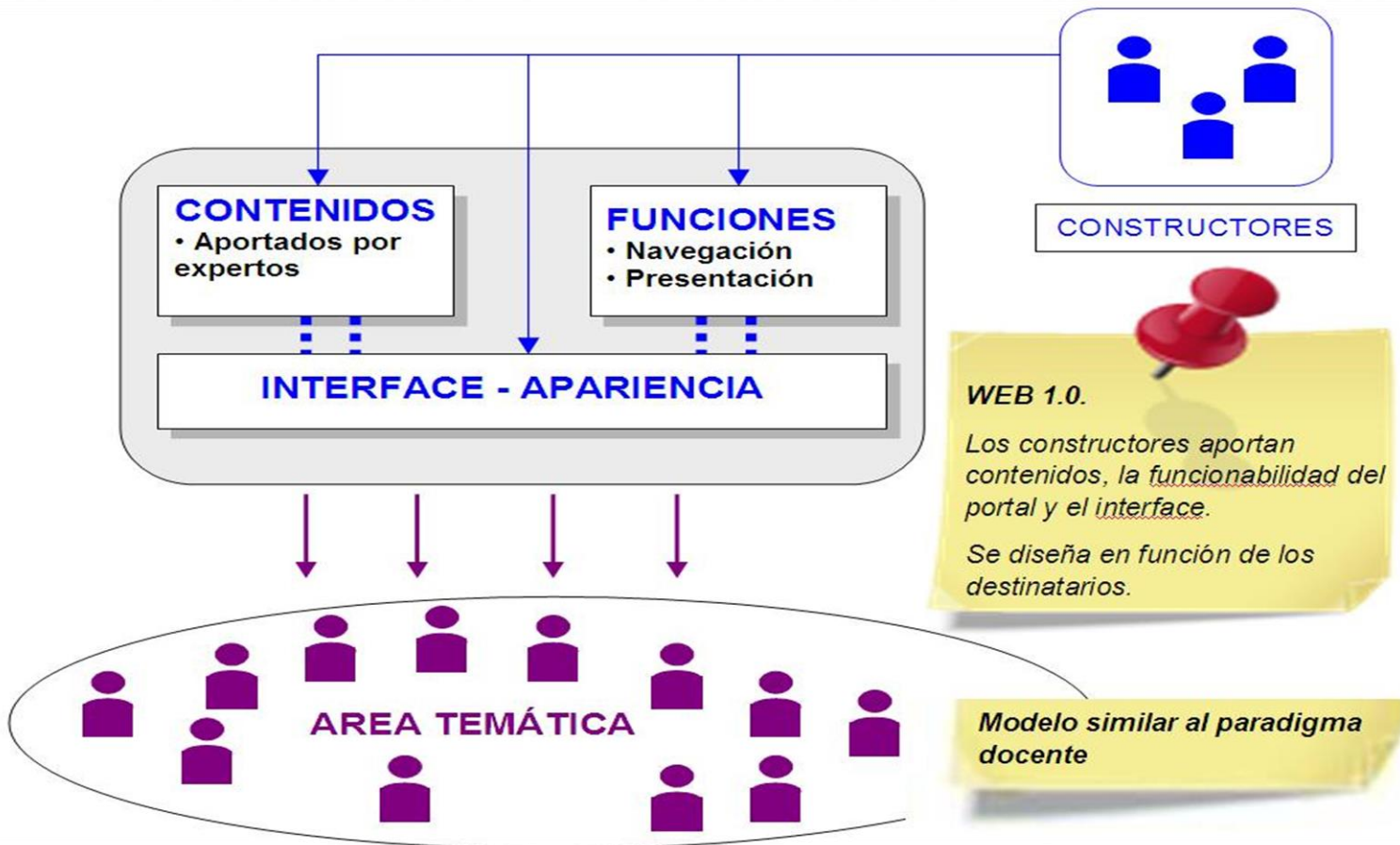
Web tradicional

Fer visible la
informació

- Col·lecció de **documents** enllaçats.
- Dades exposades al web via html, pdf, etc.
- Les connexions entre els elements de les dades es basen en *hyperlinks* llegibles per humans.
- Consultes per cadenes de text i rànquings de rellevància per algorismes.
- Continguts, funcions i interfícies aportats i desenvolupats per experts.

Evolució del web: web 1.0

Evolució del web: web 2.0

Web 2.0

Compartir la
informació

- Col·lecció de **recursos d'informació** (documents, imatges, fitxers d'àudio, fitxers de vídeo, etc.)
- Èmfasi en el contingut generat pels usuaris de manera interactiva i col·laborativa.
- Diverses aplicacions de programari social.
- Continguts, funcions i interfícies aportats i desenvolupats per usuaris.

Evolució del web: web 2.0

Evolució del web: web semàntic

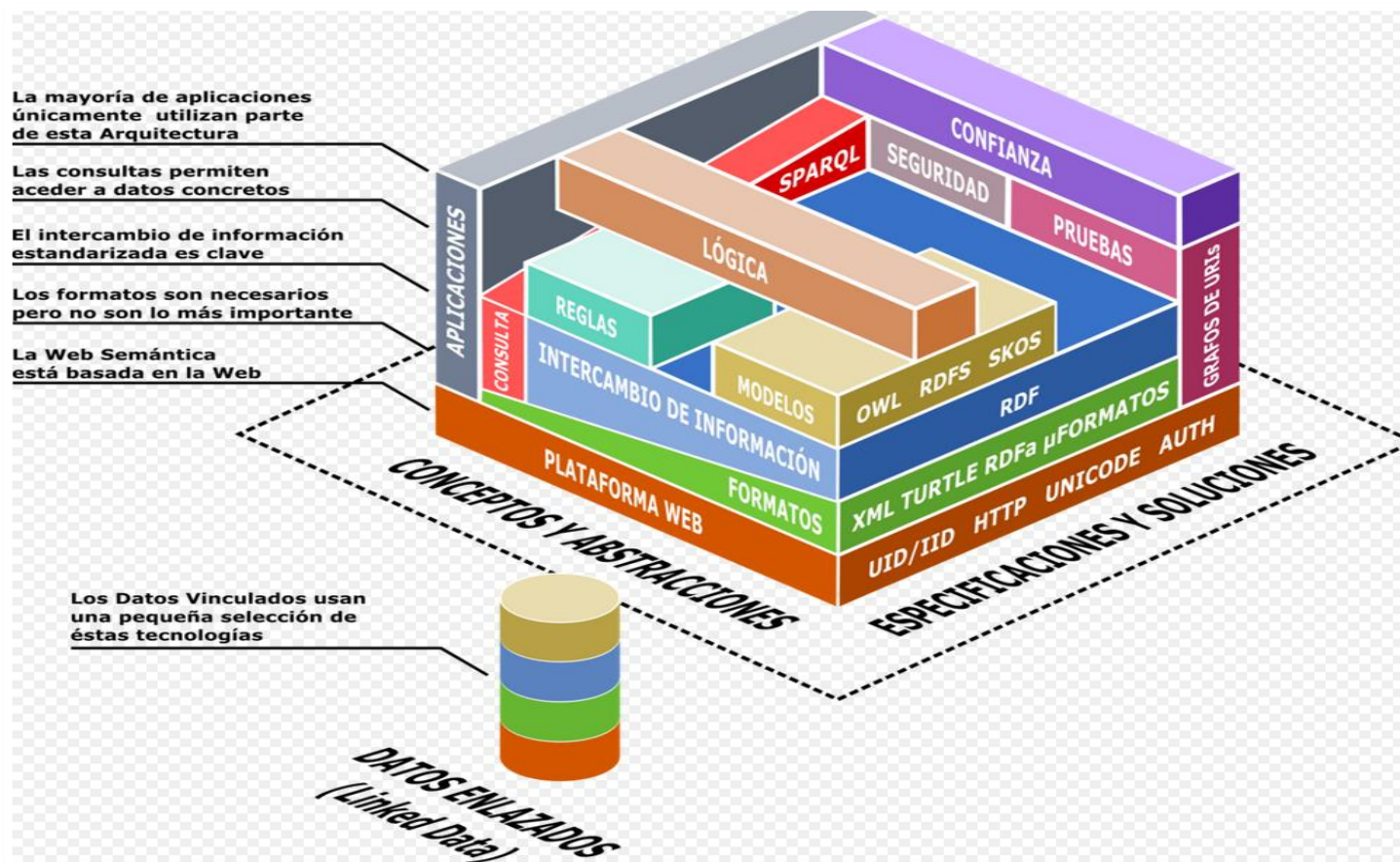
Web 3.0

- Permet l'enllaç entre recursos d'informació i **objectes del món real** que no es troben en el web, i que no són recursos d'informació, com ara persones, llocs, conceptes abstractes i relacions.

Web Semàntic

- Basat en el llenguatge XML, per estructurar els documents, el model RDF, per establir les propietats i les relacions, vocabularis comuns de metadades, i programes de recuperació de RDF.
- Permet a les màquines fer inferències lògiques que no han estat explícitament establertes per humans.
- El web es converteix en una base de **dades enllaçades** global.

Evolució del web: web semàntic

Evolució del web

Web de documents

- Recursos d'informació
- Enllaços entre documents
- Dades no estructurades
- Semàntica implícita
- Per consum humà

Web de dades

- Objectes del món real
- Enllaços entre coses
- Dades estructurades
- Semàntica explícita
- Per màquines i humans

Evolució dels catàlegs (web 1.0)

Catàlegs en línia, protocol Z3950 i OPACs de 1ª generació.

Pèrdua de rellevància del catàleg, que passa a ser un servei més de la biblioteca i conviu amb guies i llistes d'accessos directes des del web institucional.

Nova definició de la **col·lecció de la biblioteca**, que ja no es limita als recursos tangibles de la seva propietat, i localitzats físicament, sinó que s'amplia als **recursos intangibles, externs, d'accés remot** i distribuïts a través de xarxes.

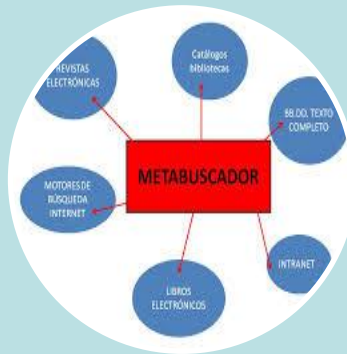
Concepte de **col·lecció digital** que implica la selecció i control bibliogràfic dels recursos electrònics i l'adaptació de les eines catalogràfiques: ISBD (ER), MARC (856) per a la catalogació dels recursos remots.

Nova centralitat del catàleg, que, no obstant, continua reproduint el catàleg imprès (notícies juxtaposades encara que relacionades gràcies a les possibilitats del MARC) i reflectint **el dilema suport/contingut** dels recursos descrits.

Evolució dels catàlegs (web 2.0)

Millora dels catàlegs gràcies als programes cada cop més avançats, i OPACs de 2ª generació

Eines d'integració i accés als recursos electrònics

- Sistemes de resolució d'enllaços
- Metacercadors
- Portals de descoberta amb una nova interfície desvinculada del SIGB

Eines 2.0 de valor afegit

- Cobertes, sumaris, etc.
- Gestors de referències bibliogràfiques
- Software social
- Integració de continguts socials
- Sindicació de continguts

El catàleg manté la seva estructura tradicional

Evolució del món catalogràfic

1997

- Celebració a Toronto de la *Conferència Internacional sobre Principis i Desenvolupament futur de les AACR*, organitzada pel *Joint Steering Committee for Development of RDA*, on es va plantejar una profunda actualització de la normativa catalogràfica per tal de donar-li abast internacional i coherència amb la realitat tecnològica.

1998

- Publicació per part de la IFLA de l'informe final dels [FRBR, Functional Requirements for Bibliographic Records](#), el canvi més important en l'àmbit de la catalogació des de la publicació el 1971 de les ISBD.

2009

- Publicació dels [FRAD \(Functional Requirements for Authority Data\)](#).
- Publicació per part de la IFLA de la [Declaració dels principis internacionals de catalogació](#). Substitueix i amplia l'abast dels *Principis de Paris*, i parteix de la tradició bibliogràfica i el model conceptual FRBR i FRAD.

2010

- Publicació de [RDA, Resource Description and Access](#), que integra els conceptes catalogràfics amb diferents esquemes de codificació en l'entorn digital per tal que els catàlegs es puguin construir amb format MARC, amb metadades o amb noves estructures futures.

Marcos conceptuales i estàndards

Marcos conceptuales:

- Són representacions abstractes. Els models FRBR i FRAD són marcos conceptuales, no regles de catalogació, que tenen com objectiu explicar l'univers bibliogràfic mitjançant la definició d'una sèrie d'entitats, els seus atributs i les seves relacions.

Estàndards:

- Són regles específiques que ens permeten representar simbòlicament l'univers bibliogràfic, i poden ser:
 - Estàndards d'emmagatzematge: MARC21.
 - Estàndards de contingut: AACR, Tesauros, Vocabularis controlats.

Marcos conceptuales i estàndards

En el món de la catalogació ens movem en 3 nivells:

El nivell **abstracte** de models i principis

- Principis de París, FRBR, FRAD

El nivell de **representació del contingut de les dades**

- Regles de catalogació descriptiva (AACR, RDA)
- Regles de control intel·lectual d'accés (tesaurus, ontologies)

El nivell de **l'estructura de les dades**

- codificació (ISO 2709, XML) i
- formats (MARC21, MODS)

Nous models conceptuals

Models conceptuals

- FRBR
- FRAD

Basats en

- Anàlisi d'entitat-relació

Compostos per

- Entitats
- Atributs
- Relacions

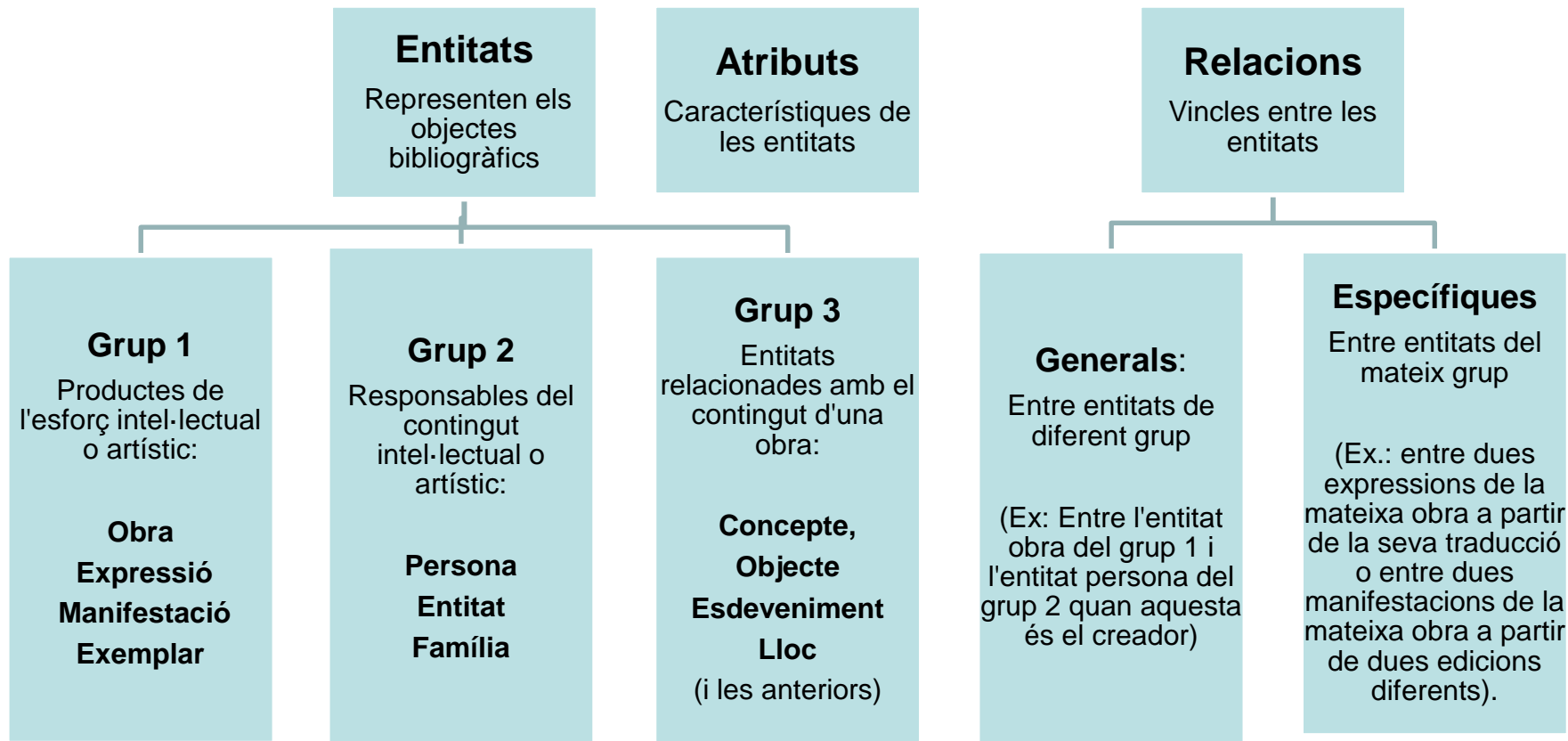
Enfocats a

- Les necessitats dels usuaris

FRBR (Requisits Funcionals dels Registres Bibliogràfics)

FRBR: estructura

FRBR: les entitats del grup 1

Obra

- Una **creació intel·lectual** o artística determinada. Entitat purament abstracta que només és coneguda a través de les realitzacions individuals o expressions de l'obra. Es defineix per una identitat de contingut entre les seves diverses expressions.

Expressió

- La **realització** intel·lectual o artística d'una obra, com ara els mots específics d'un text o les notes específiques d'una obra musical. Un canvi en la llengua (traducció) o en els mitjans d'expressió (música impresa o interpretació musical) conforma una nova expressió.

Manifestació

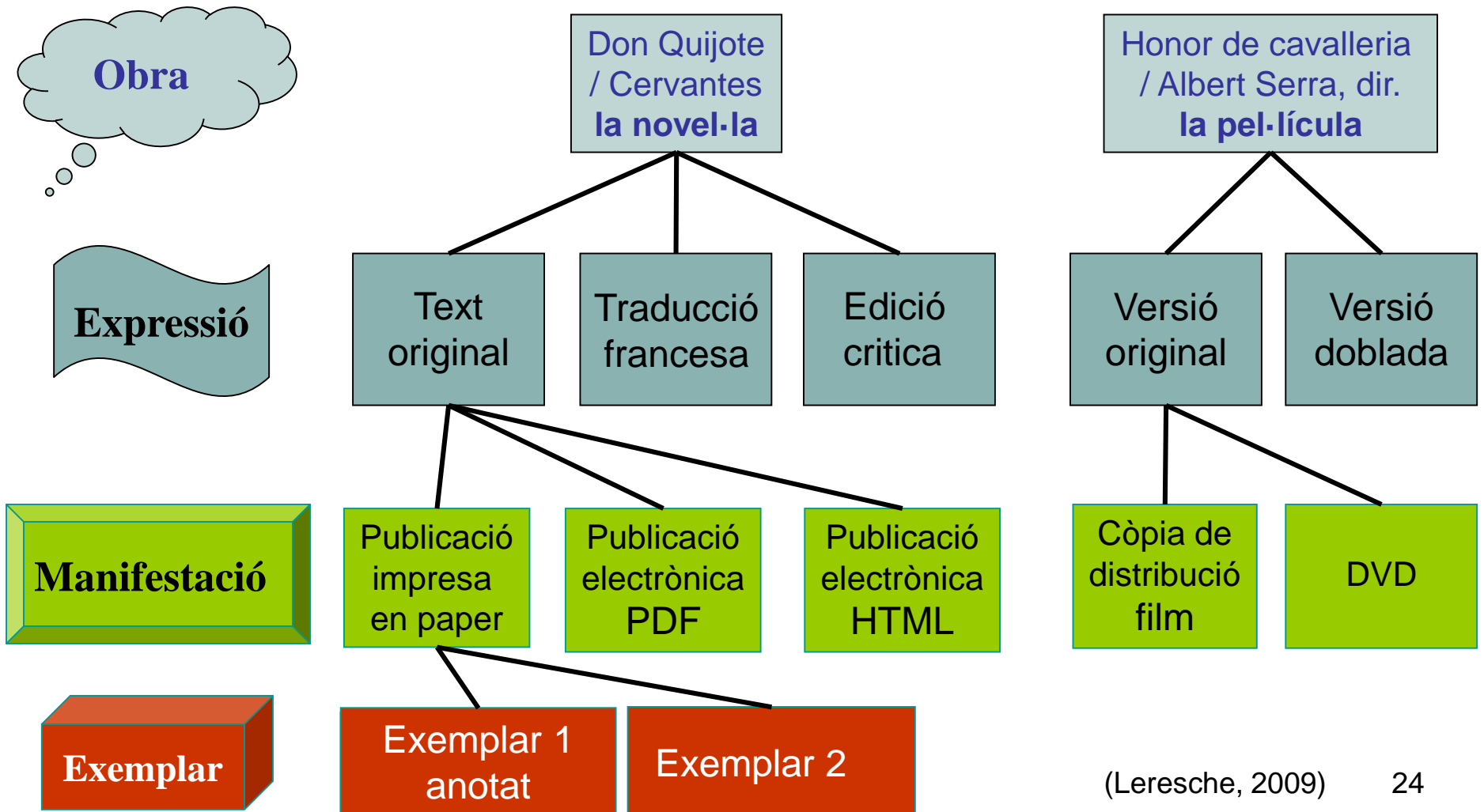
- La **materialització** de l'expressió d'una obra, és a dir, el conjunt d'exemplars que tenen les mateixes característiques quant al contingut i quant a la presentació material. Generalment correspon a una edició comercial.

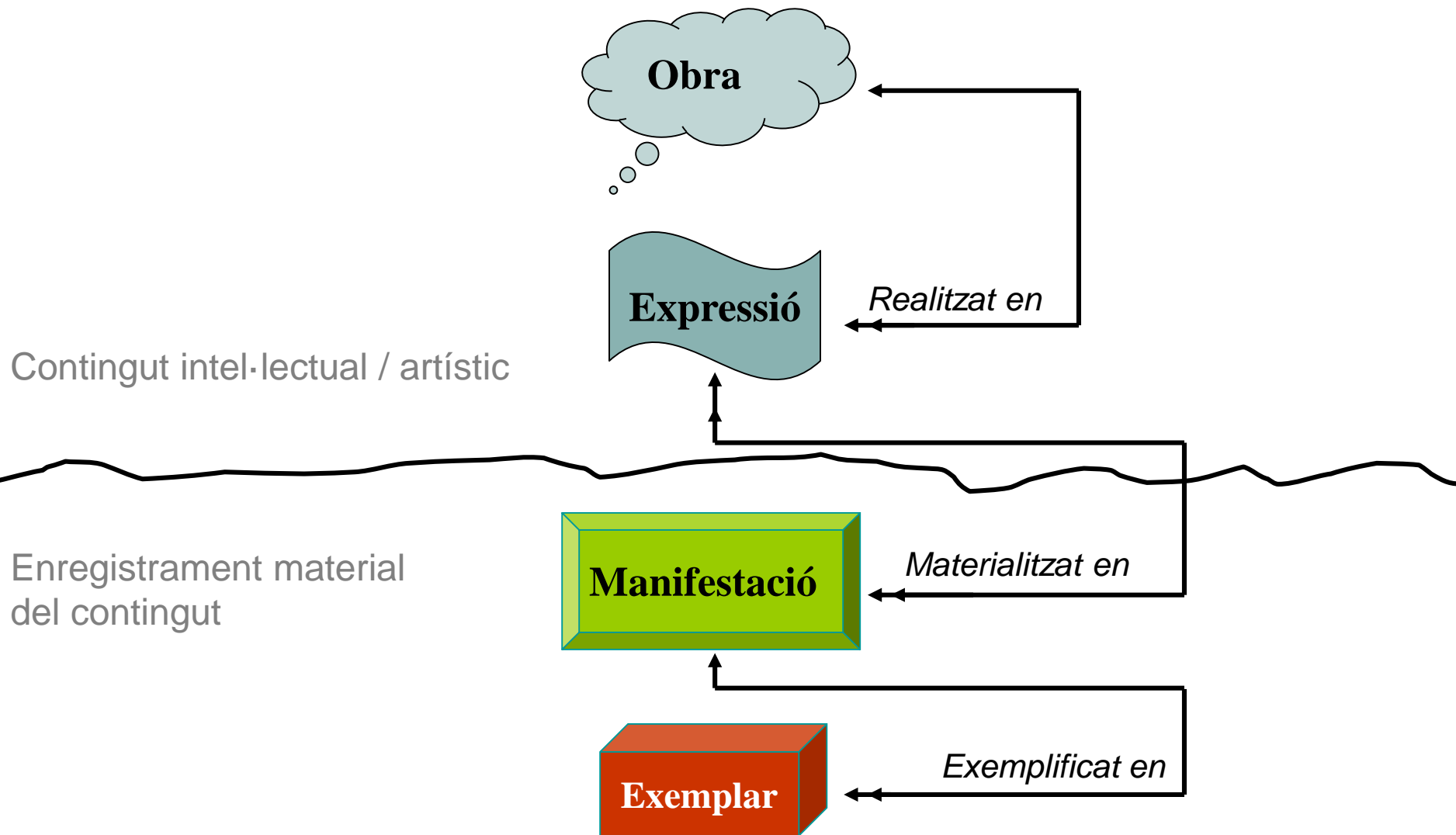
Exemplar

- Una **còpia** concreta d'una manifestació, és a dir, un objecte, generalment material, que pot comprendre diverses parts.

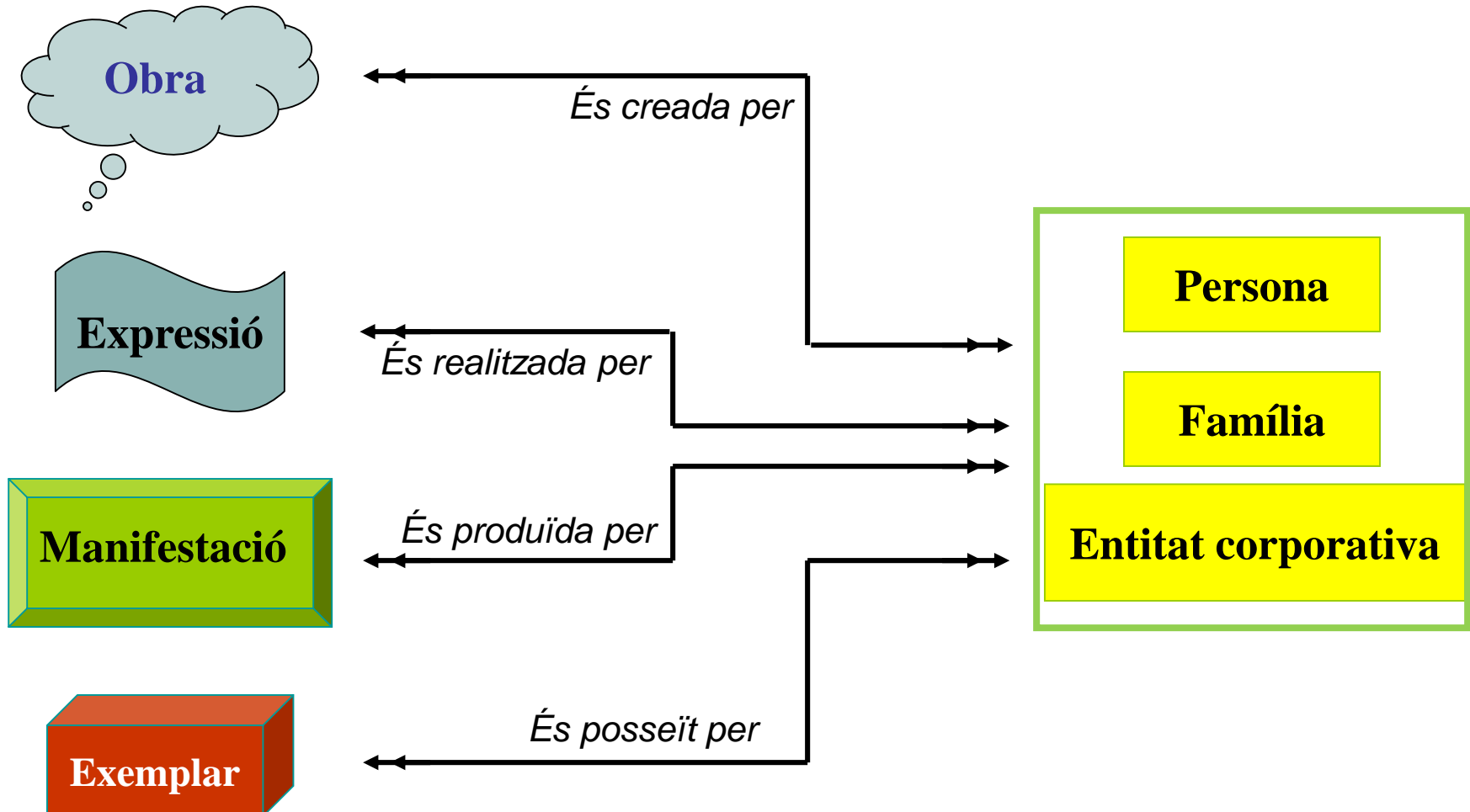
FRBR: les entitats del grup 1. Exemple

FRBR: les entitats del grup 1. Relacions estructurals

FRBR: les entitats del grup 2

FRBR: les entitats del grup 3

Concepte

- Una noció abstracta o una idea.
- Exemples: àrees del coneixement, escola de pensament, teories, procediments, tècniques.

Objecte

- Una realitat material.
- Exemples: monuments i immobles, objectes, manufacturats, vehicles, plantes, etc.

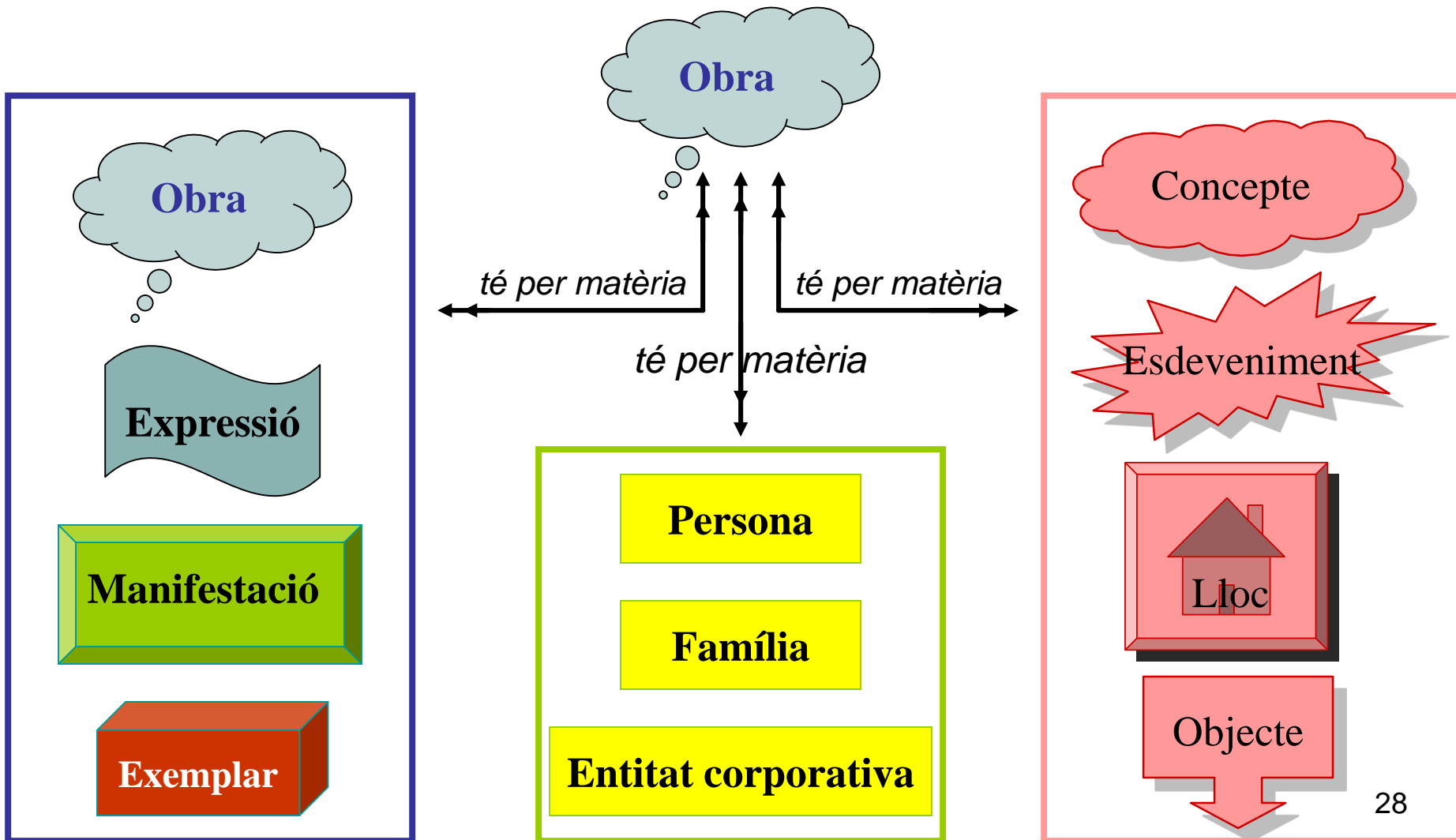
Esdeveniment

- Un fet acabat o incomplet.
- Exemples: esdeveniments històrics, èpoques, períodes cronològics.

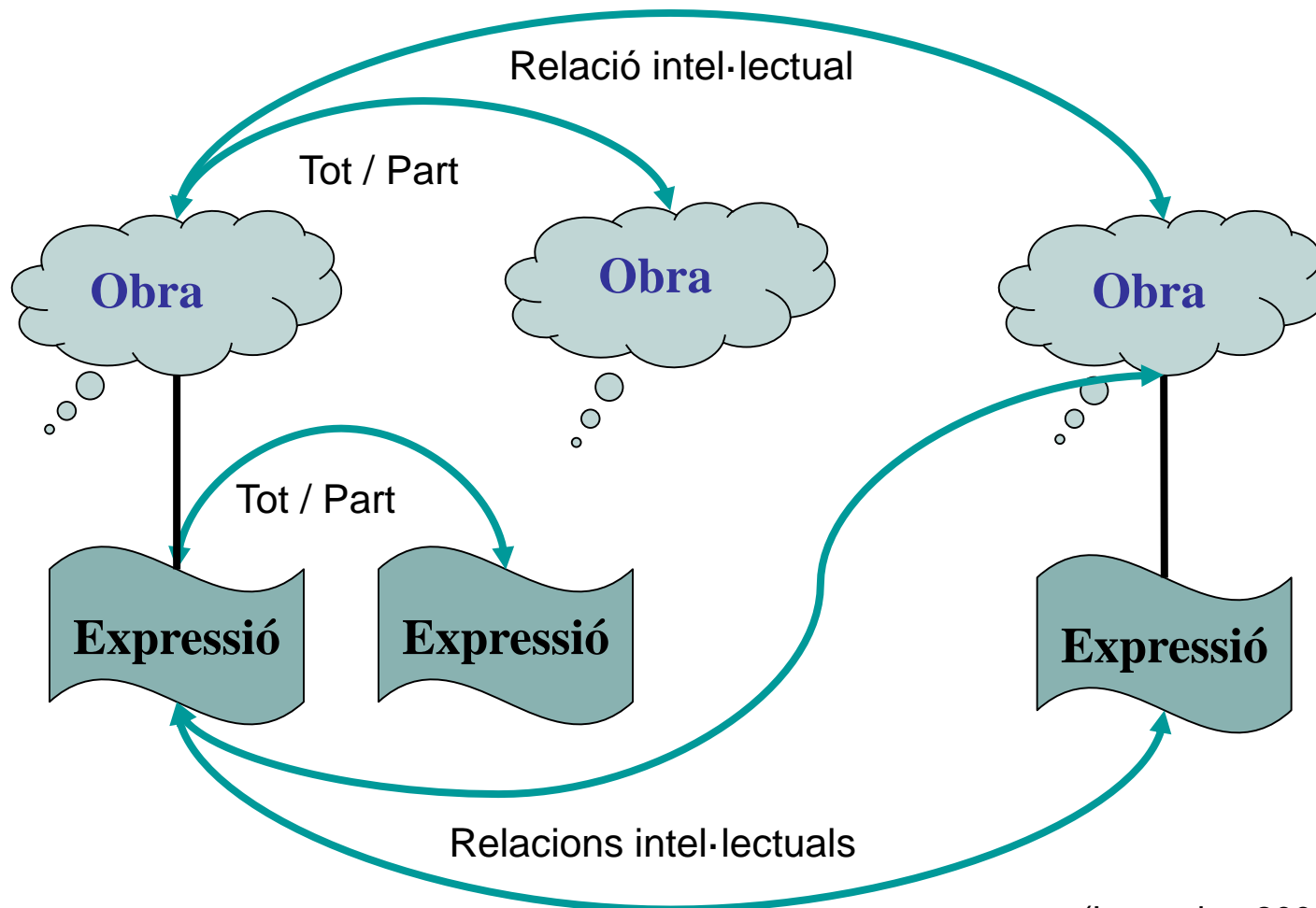
Lloc

- Amb coordenades topogràfiques.
- Exemples: ciutats, països, planetes, muntanyes, rius, etc.

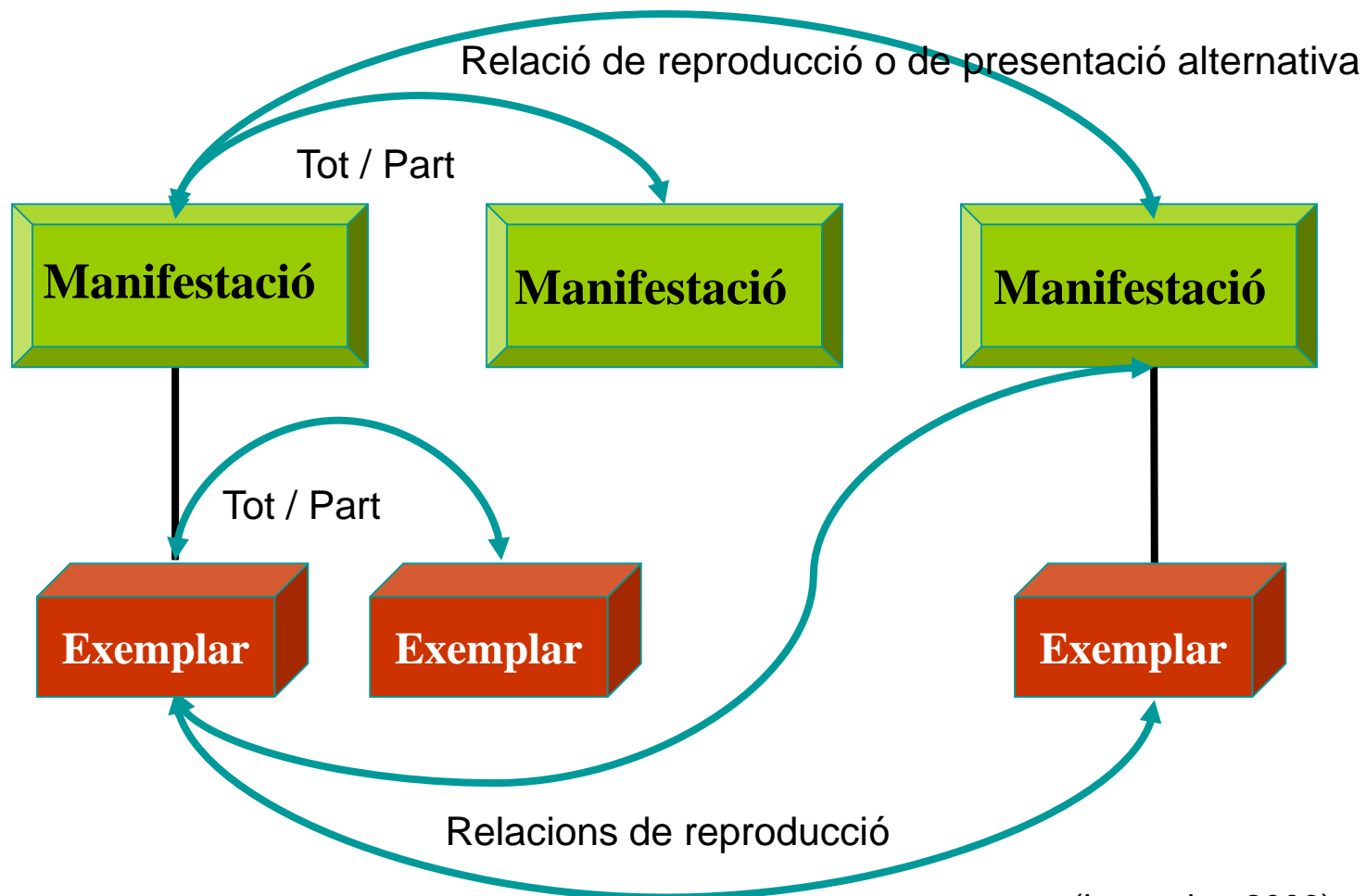
FRBR: les entitats del grup 3. Relacions de matèria

FRBR: Altres relacions: Obra / Expressió

FRBR: Altres relacions: Manifestació / Exemplar

Utilitat del model FRBR

Teòrica

- Distingir clarament les nocions barrejades en un registre bibliogràfic: les relacions entre les dades del registre i entre les dades i les funcions dels usuaris.
- Permetre l'evolució de les regles de catalogació.

Pràctica

- Processar les informacions comunes i agrupar els objectes de l'univers bibliogràfic que comparteixen el mateix contingut intel·lectual i artístic, més enllà de les diferències materials.
- Reduir, tot organitzant-les, el nombre de respostes de consultes concretes.
- Preparar i obrir les dades catalogàfiques a les aplicacions del Web Semàntic. L'expectativa és que vagi en augment l'experimentació i disseny de sistemes pensats per agrupar les dades bibliogràfiques de les manifestacions i expressions de les obres).

Què fem quan cataloguem un llibre?

El que tenim a la mà és l'entitat del grup 1 *Exemplar*

El registre bibliogràfic que elaborem:

- Representa a l'entitat del grup 1 *Manifestació*
- Conté característiques de l'*Obra* continguda
- Conté característiques d'una *Expressió* concreta
- Conté atributs dels grups 2 i 3

FRBR: Identificació de les entitats en un registre

Títol uniforme	<ul style="list-style-type: none"> • Au revoir les enfants (Pel·lícula cinematogràfica) • Castellà 	→	OBRA
		→	EXPRESSIÓ
Títol	<ul style="list-style-type: none"> • Adiós muchachos [Enregistrament de vídeo] • / écrit et réalisé par Louis Malle ; [production:] Nouvelles éditions de films S.A. • 	→	MANIFESTACIÓ
		→	OBRA
Autors addicionals	<ul style="list-style-type: none"> • Malle, Louis, 1932-1995, dir., Manesse, Gaspard, Fejtö, Raphaël, Racette. Francine, Renato, Berta, 1945- fot. 	→	PERSONA
Publicació	<ul style="list-style-type: none"> • Madrid : Avalon Productions, DL 2010 	→	MANIFESTACIÓ
Producció:	<ul style="list-style-type: none"> • França, 1987 	→	OBRA
Descripció	<ul style="list-style-type: none"> • 1 videodisc (DVD) (102 min): col. (PAL), so; 12 cm 	→	MANIFESTACIÓ
Matèria	<ul style="list-style-type: none"> • Internats, Educació catòlica, Guerra Muncial II, 1939-1945, Amistat • 	→	CONCEPTE
Terme geogràfic	<ul style="list-style-type: none"> • França 	→	LLOC
Obra relacionada	<ul style="list-style-type: none"> • Chaplin, Charlie, 1889-1977. Immigrant 	→	OBRA
Localització	<ul style="list-style-type: none"> • Campus Mundet 	→	EXEMPLAR

Què tenim ara als catàlegs?

Registres bibliogràfics, d'autoritat i d'exemplars vinculats

- dades consistents i etiquetades però sense identificació precisa, jerarquia ni relacions clares entre elles.

Inadequada divisió en **descripció i accés** (AACR)

- La descripció fa referència a un ítem (terme molt ambigu que pot ser un document, una part, una col·lecció o un exemplar).
- L'accés es refereix a la obra.
- → Aquesta divisió no correspon a les entitats de l'univers bibliogràfic real ni a les seves relacions.

Diferents registres per una mateixa obra, que es vinculen gràcies al MARC:

- El registre de l'obra original.
- Registres per altres formats, diferents edicions, diferents traduccions.
- Registres per obres noves que tenen com a matèria la primera obra (revisions crítiques, adaptacions, etc.).
- → els OPACs no tenen una estructura lògica que faciliti la recuperació a l'usuari.

Vista Opac actual

catàleg de les biblioteques Centre de Recursos per a l'Aprenentatge i la Investigació UNIVERSITAT DE BARCELONA

[Pàgina inicial](#) > [Recursos d'informació](#) [Español](#) | [English](#)

[Tornar al llistat](#) [Limitar cerca](#) [Nova cerca](#) (Històric de cerques)

Autor Catàleg complet Ordenat pel sistema [Ordena](#) [Cerca](#)

Limitar als exemplars disponibles

Pàgina de resultats [1](#) [2](#) [3](#) [4](#) [5](#) [6](#) [7](#) [8](#) [9](#) [Següent >](#)

[Desar marcats](#) [Desar tota la pàgina](#) [Desar a la llista](#)

Autors (1-50 de 420)
Vega, Lope de, 1562-1635

1		El Acero de Madrid Vega, Lope de, 1562-1635 Paris : Klincksieck, cop. 1971	1971	
2		Portada del Llibre El Acero de Madrid Vega, Lope de, 1562-1635 Madrid : Castalia, cop. 2000	2000	
3		Portada del Llibre Acting is believing : a tragicomedy in three acts Vega, Lope de, 1562-1635 San Antonio, Texas : Trinity University Press, cop. 1986	1986	

Vista Opac FRBR

DATOS·BNE·es ^{*beta} Inicio Personas Entidades Obras Temas Ayuda

Buscar una persona, grupo, entidad, el título de una obra o un tema. Ej.: Leonardo da Vinci, ONU, Grapes of Wrath, Aztecas

Vega, Lope de (1562-1635)

Félix Lope de Vega y Carpio fue uno de los más importantes poetas y dramaturgos del Siglo de Oro español y, por la extensión de su obra, uno de los más prolíficos autores de la literatura universal. El llamado Fénix de los ingenios y Monstruo de la Naturaleza, renovó las fórmulas del teatro español en un momento en que el teatro comienza a ser un fenómeno cultural y de masas. Máximo exponente, junto a Tirso de Molina y Calderón de la Barca, del teatro barroco español, sus obras siguen representándose en la actualidad y constituyen una de las más altas cotas alcanzadas en la literatura y las artes españolas. Fue también uno de los grandes líricos de la lengua castellana y autor de muchas novelas. Se le atribuyen unos 3.000 sonetos, 3 novelas, 4 novelas cortas, 9 epopeyas, 3 poemas didácticos, y varios centenares de comedias. Amigo de Quevedo y de Juan Ruiz de Alarcón, enemistado con Góngora y envidiado por Cervantes, su vida fue tan extrema como su obra.

Información extraída de Wikipedia

En la BNE

- Autor de 537 Obras
- Tema en 41 Obras
- Participa en 249 Obras

Vista Opac FRBR (2)

Fuenteovejuna

Español

(152 ediciones)

Ordenar por fecha

Fuente Ovejuna (ver más)

Ver en el catálogo

- (En otros idiomas)
- Catalán
- Chino
- Francés
- Francés-Español
- Hebreo

Título Fuente Ovejuna

Lugar de publicación Madrid

Editorial Edit. Internacional

Fecha de publicación [s.a.]

Tipo de recurso Libro

Fuenteovejuna (ver más)

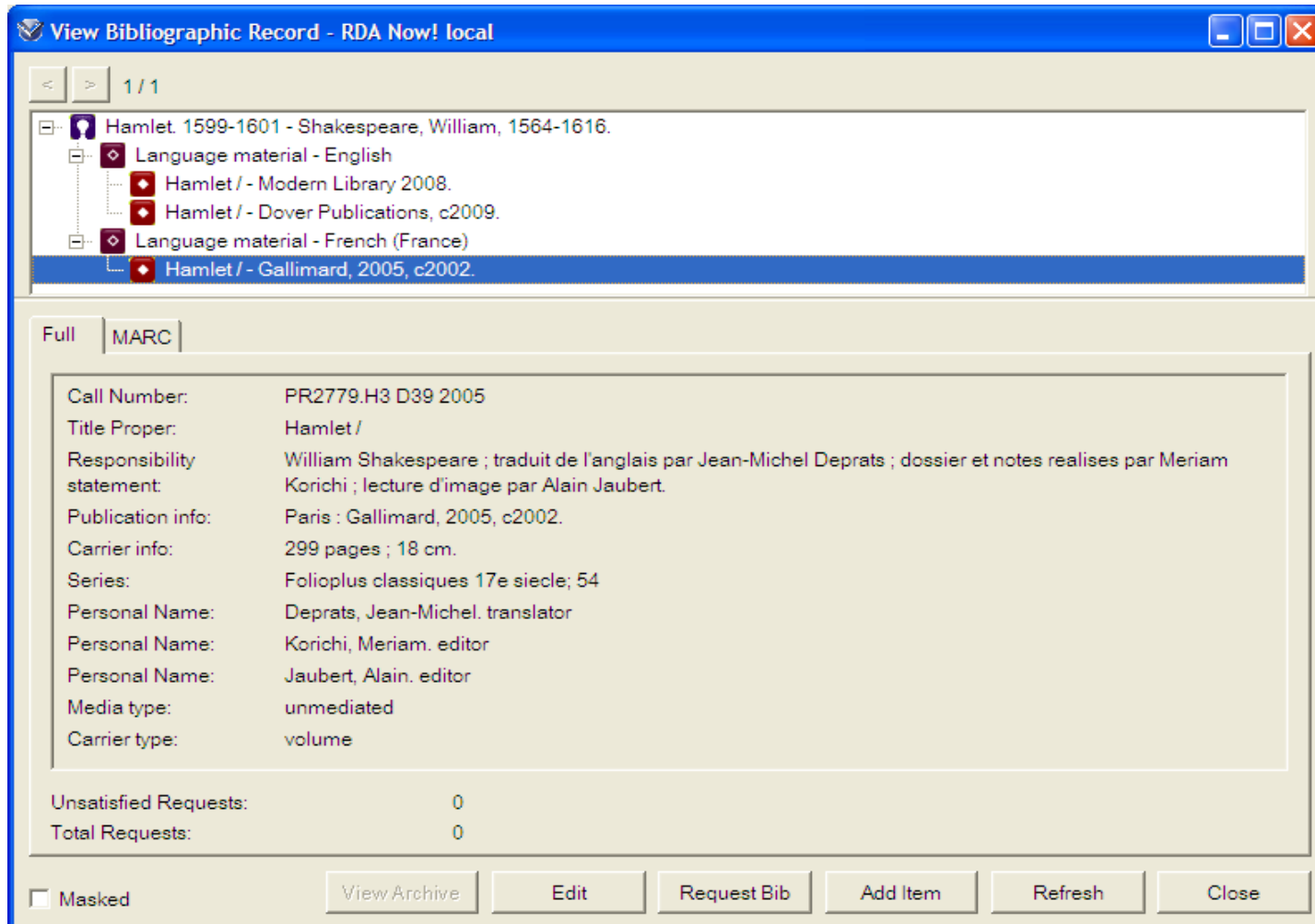
Ver en el catálogo

Título Fuenteovejuna:Lope de Vega : edición, introducción, notas y actividades de Antonio Rey Hazas:

Lugar de publicación [Zaragoza]

Editorial Edelvives

Agrupament FRBR: *Virtua*

View Bibliographic Record - RDA Now! local

1 / 1

- Hamlet. 1599-1601 - Shakespeare, William, 1564-1616.
 - Language material - English
 - Hamlet / - Modern Library 2008.
 - Hamlet / - Dover Publications, c2009.
 - Language material - French (France)
 - Hamlet / - Gallimard, 2005, c2002.

Full | MARC

Call Number:	PR2779.H3 D39 2005
Title Proper:	Hamlet /
Responsibility statement:	William Shakespeare ; traduit de l'anglais par Jean-Michel Deprats ; dossier et notes realises par Meriam Korichi ; lecture d'image par Alain Jaubert.
Publication info:	Paris : Gallimard, 2005, c2002.
Carrier info:	299 pages ; 18 cm.
Series:	Folioplus classiques 17e siecle; 54
Personal Name:	Deprats, Jean-Michel. translator
Personal Name:	Korichi, Meriam. editor
Personal Name:	Jaubert, Alain. editor
Media type:	unmediated
Carrier type:	volume

Unsatisfied Requests: 0
Total Requests: 0

Masked

[View Archive](#) [Edit](#) [Request Bib](#) [Add Item](#) [Refresh](#) [Close](#)

Què hem de fer amb els catàlegs?

Avui, els catàlegs són en el web, però les seves dades no són explotables pels motors de cerca.

Demà, les biblioteques poden ser els actors del web semàntic gràcies a les informacions contingudes en els seus catàlegs.

Per a això, l'estructura i els formats dels catàlegs han d'evolucionar..

Les regles de catalogació també.

(Leresche, 2009)

RDA: Principis, objectius i característiques

Principis (1)

Necessitem unes normes diferents de les AACR2 que ens permetin:

- Fomentar el seu ús com a norma de contingut per a l'esquema de metadades i descripció de recursos.
- Fomentar la seva aplicabilitat internacional.

Amb una nova estructura que:

- Permeti una millor interpretació del seu contingut.
- Sigui més consistent, i menys redundant.
- Que mostri els punts coincidents dels diferents tipus de continguts.
- Que disposi de regles suplementàries per als aspectes únics.

Basades en els principis de catalogació internacional de: trobar, seleccionar i obtenir recursos rellevants, fomentant l'aplicació dels conceptes del model FRBR.

RDA: Principis, objectius i característiques

Principis (2)

Diferenciació. Les dades de la descripció han de permetre diferenciar els recursos descrits d'altres recursos del catàleg.

Suficiència. Les dades descriptives han de ser suficients per permetre a l'usuari seleccionar els recursos pertinents.

Relació. Les dades descriptives han d'indicar les relacions entre els recursos descrits i altres recursos.

Precisió. Les dades descriptives han de poder aportar informació per tal de poder clarificar possibles ambigüitats, errors i oblitats continguts en els propis recursos descrits.

Ús comú. Les directrius i instruccions d'elements de dades del registre, altres que les transcrites des del mateix registre, han de reflectir l'ús comú.

Uniformitat. Les pautes i instruccions dels apèndixs han de servir per permetre la uniformitat en la presentació de les dades.

RDA: Principis, objectius i característiques

Objectius (1)

Rendibilitat: les dades descriptives han de complir els requisits funcionals de manera rendible.

Flexibilitat: Un marc flexible que permeti descriure tot tipus de recursos – analògics i digitals - al marge de com aquestes siguin enregistrades.

Continuïtat: la descripció bibliogràfica ha de ser compatible amb els registres existents. S'ha d'evitar al màxim la recatalogació dels fons.

Posada en comú de models conceptuals FRBR i FRAD per tal d'ajudar a l'usuari a trobar més fàcilment la informació.

RDA: Principis, objectius i característiques

Objectius (2)

En definitiva uns objectius que es poden resumir en:

- Simplificar les normes de catalogació descriptiva partint de dues premisses essencials: identificar i relacionar.
- Transformar els catàlegs en consonància amb les eines tecnològiques de del segle XXI.
- “Posar el catàleg a la web”: que no és altra cosa que posar les dades que contenen “en obert”.

RDA: Principis, objectius i característiques

Característiques (1)

Descripció dels diferents aspectes d'un recurs

- Tipus (paraula, so, imatge, etc.) i forma del contingut (poema, interpretació musical, etc.)
 - Obra/Expressió
- Tipus i forma de la seva materialització que pot ser genèrica i específica (àudio/mp3)
 - Manifestació

Norma de contingut que busca definir la informació necessària per descriure un recurs

- Elements i relacions
- Al marge dels formats i models de presentació

RDA: Principis, objectius i característiques

Característiques (2)

Permet l'evolució de l'estructura del catàleg bibliogràfic per tal que pugui integrar-se en el web semàntic

- Apropant l'estructura de la informació als models relació-objecte i d'estructures relacionals

Afavoreix la transició progressiva amb un escenari inicial i un a curt termini

- Mantenint l'estructura actual de registres bibliogràfics/registres d'autoritat
- Evolució del format MARC amb nous camps
- Catàlegs que integrin el model FRBR
- Registres que reflecteixin les entitats obres i expressions

RDA: Escenaris per a la seva implementació

1. Període de transició

- Introducció dels nous camps MARC 21

2. Implementació completa

- Les diferents entitats ben identificades es relacionen entre elles per crear els registres bibliogràfics relacionats
- La visualització serà a partir del model FRBR
 - Totes les obres associades a una persona
 - Totes les expressions associades a aquesta obra
 - Totes les manifestacions de les següents expressions
 - Les obres o expressions relacionades

RDA: Escenaris per a la seva implementació

“El canvi a RDA porta algunes millores immediates, però també posa les bases per a futures millores. Hi ha avantatges que es poden veure en el primer dia, avantatges que requeriran un conjunt prou ampli de les dades RDA abans que es posin de manifest, avantatges que requereixen millores de programari per aprofitar plenament els canvis, i, finalment, els avantatges que es realitzaran en entorns web futurs.”

Per aconseguir millores, hem de començar a produir millors dades, dades que estan dissenyades per ajudar a l'usuari en el seu procés de descobriment de recursos, dades que han de ser intel·ligibles tant per als éssers humans com per les màquines, dades que han d'estar dissenyades per qualsevol entorn incloent la web.

La feina que s'ha fet fins ara ha estat una bona feina i ens ha portat fins on som però no ens pot portar cap el futur, hem de canviar per poder seguir endavant.”

(Oliver 2010)

RDA: Recursos, descripció i accés

0: Introduction

Section 1: Recording Attributes of Manifestation & Item

Section 2: Recording Attributes of Work & Expression

Section 3: Recording Attributes of Person, Family, & Corporate Body

Section 4: Recording Attributes of Concept, Object, Event & Place

Section 5: Recording Primary Relationships Between Work, Expression, Manifestation, & Item

Section 6: Recording Relationships to Persons, Families, & Corporate Bodies

Section 7: Recording Relationships to Concepts, Objects, Events, & Places

Section 8: Recording Relationships between Works, Expressions, Manifestations, & Items

Section 9: Recording Relationships between Persons, Families, & Corporate Bodies

Section 10: Recording Relationships between Concepts, Objects, Events, & Places

Appendices

A: Capitalization

B: Abbreviations and Symbols

C: Initial Articles

D: Record Syntaxes for Descriptive Data

E: Record Syntaxes for Access Point Control

F: Additional Instructions on Names of Persons

G: Titles of Nobility, Terms of Rank, Etc.

H: Dates in the Christian Calendar

I: Relationship Designators: Relationships between a Resource and Persons, Families, and Corporate Bodies Associated with the Resource

J: Relationship Designators: Relationships between Works, Expressions, Manifestations, and Items

K: Relationship Designators: Relationships between Persons, Families, and Corporate Bodies

L: Relationship Designators: Relationships Between Concepts, Objects, Events, and Places

Glossary

Index

RDA Update History

RDA: Recursos, descripció i accés

<http://access.rdatoolkit.org/>

Nou format

Web semàntic i LOD

- El web semàntic és una visió del “web de dades” (xarxa de dades).
- Linked Data és un mitjà per assolir aquesta visió.
- El web semàntic és el què i les dades enllaçades és el com.

Nou format

Web semàntic

- **Objectius:**
- Passar del web per a l'intercanvi de documents entres humans al web de dades interconnectat en obert.
- Una millor definició de la informació (semàntica de les dades) permeten que els humans i les màquines treballin en cooperació.
- Permetre a les diferents aplicacions intercanviar dades, per tant facilitar la seva reutilització i el processament.

Nou format

Dades enllaçades en obert (LOD):

- **Característiques:**
- Una aplicació pràctica d'aquesta tecnologia al món de les dades reals.
- Un conjunt de bones pràctiques per publicar i connectar dades estructurades en el web.
- Els enllaços es fan entre les dades (de la mateixa manera que el web enllaça documents).
- Permet a les màquines mostrar resultats significatius sobre la base de les dades d'estructura semàntica (significar, identificar).

Nou format

Com s'aconsegueix?

Amb l'ús d'URIs i IRIs:

- URI: Identificador uniforme del recurs a partir d'una seqüència de caràcters (a diferència de les URLs que enllacen documents)
- IRI: Identificador internacional del recurs

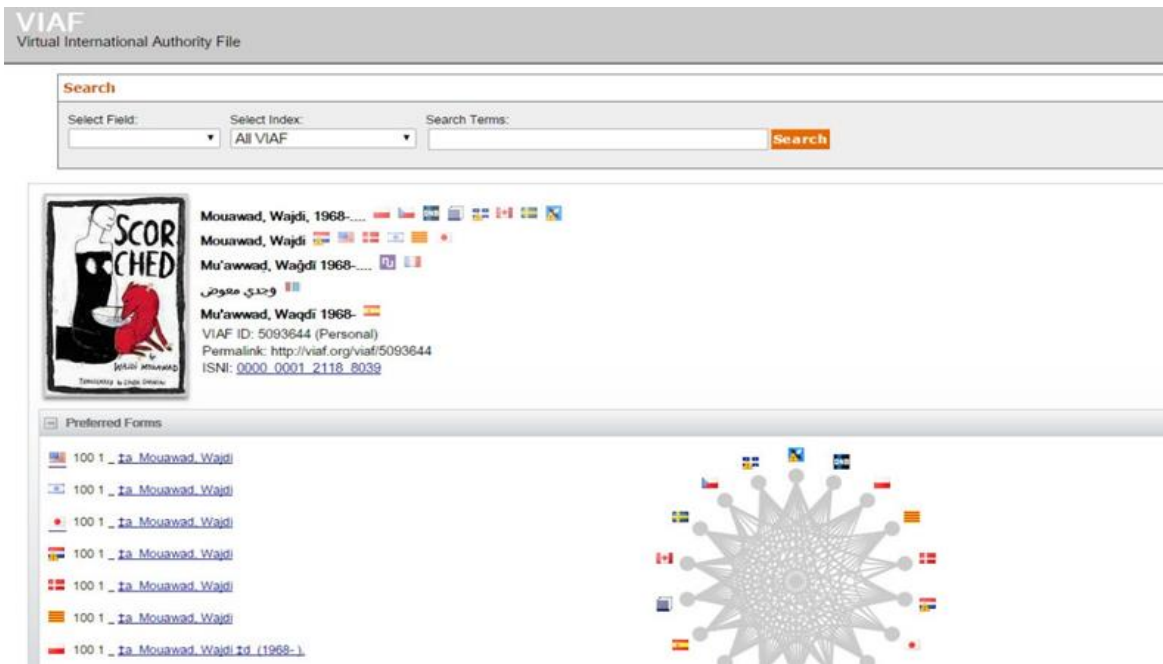
En el web semàntic, les URIs identifiquen els objectes del món real:

- Persones
- Llibres
- Cotxes
- Unicorns

Nou format

Les normes definides per la w3.org per a les dades enllaçades són:

- Utilitza URIs per identificar noms:
 - (Ex.: <http://viaf.org/viaf/5093644/> i no : Mouawad, Wajdi)
- Utilitza HTTP (web) URIs per identificar noms, ja que permet cercar a partir del cercador web (browser)
 - (Ex.: <http://viaf.org/viaf/5093644/> i no : 5093644)
- El resultat és:

The screenshot shows the VIAF search interface. At the top, it says 'VIAF Virtual International Authority File'. Below that is a search bar with 'Select Field:' and 'Select Index:' dropdowns (both set to 'All VIAF') and a 'Search Terms:' input field with a 'Search' button. The search results for 'Mouawad, Wajdi' are displayed, including a book cover for 'SCORCHED' by Wajdi Mouawad. The results list includes: 'Mouawad, Wajdi, 1968-...', 'Mouawad, Wajdi', 'Mu'awwad, Wajdi 1968-...', 'وحدى موعودى', and 'Mu'awwad, Waqdi 1968-'. It also provides the VIAF ID: 5093644 (Personal), Permalink: <http://viaf.org/viaf/5093644>, and ISNI: 0000_0001_2118_8039. Below the results is a 'Preferred Forms' section with a list of names in various languages and scripts, each preceded by a small flag icon. To the right of the results is a decorative circular graphic composed of many small flag icons arranged in a star-like pattern.

Nou format

L'ús d'estàndards de LOD (RDF, SPARQL) permet el retorn d'informació útil

RDF : Marc de descripció de recursos.

SPARQL llenguatge de consulta per RDF (protocol similar al Z39.50 per el MARC).

RDF Marc per a la descripció de recursos:

Model estàndard per a l'intercanvi de dades en el web.

Estructura les relacions entre recursos, persones, i coses en el web.

Utilitza un model gràfic per representar les relacions.

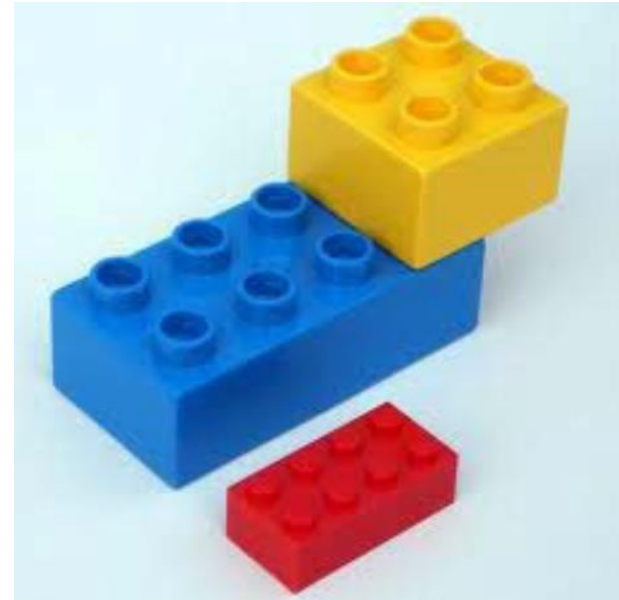
RDF i els estàndards relacionats són mantinguts pel W3C.

Nou format

Model de dades RDF:

- Triplets
- Model gràfic
- RDF XML
- URIs
- Ontologies i vocabularis
- Espai de noms

Triplets:

Nou format

BIBFRAME (1)

És l'acrònim de ***Bibliographic Framework Initiative***, la iniciativa de la Library of Congress que fixa els fonaments de la futura descripció bibliogràfica, tant dins de la web com en un món més ampli connectat en xarxa.

- Ens movem en el context de registres fets en el marc de les AACR2, RDA i el MARC 21.
- El MARC 21 no permet la total implementació de les noves normes RDA.
- Per què BIBFRAME:
 - És un model general per expressar i connectar dades bibliogràfiques pensat per substituir els formats MARC.
 - Amb la finalitat de determinar el camí de transició de format conservant el punt fort que els ha distingit sempre: l'intercanvi de dades com a suport per poder compartir recursos i poder estalviar costos de catalogació, que ha estat fonamental durant les últimes dècades.
 - El disseny de BIBFRAME està pensat per què es pugui integrar i implicar-se en la gran comunitat de la informació, i al mateix temps pugui cobrir les necessitats de les biblioteques.

Nou format

BIBFRAME (2)

- Permetrà, en un entorn basat en el web, citar les dades de les biblioteques de tal manera que es pugui diferenciar l'obra conceptual (el títol i l'autor) dels detalls sobre la manifestació de l'obra (el nombre de pàgines, il·lustracions, ...).
- Permetrà produir les dades de biblioteques que identifiquen les entitats implicades en la creació d'un recurs (autors, editors) i els conceptes (les matèries) associats amb el recurs.
- És una iniciativa que investiga sobre tots els aspectes de la descripció bibliogràfica, creació de dades, i intercanvi de dades. Així, a més de substituir el format MARC, inclourà l'acomodament dels diferents models de continguts i normes de catalogació, l'exploració de nous mètodes d'entrada de dades, i l'avaluació dels protocols d'intercanvi existents.
- És un model conceptual i pràctic alhora que facilita l'equilibri entre les necessitats dels qui enregistren descripcions bibliogràfiques detallades i les necessitats dels qui descriuen altres materials culturals, i dels qui no necessiten un nivell de descripció tan detallat.

Nou
format

LIBRARY OF
CONGRESS

ASK A LIBRARIAN

DIGITAL COLLECTIONS

LIBRARY CATALOGS

Search **GO**

The Library of Congress > BIBFRAME

BIBFRAME

Print Subscribe Share/Save Give Feedback

bf: BIBFRAME

- [Home](#)
- [Frequently asked questions](#)
- [Webcasts & presentations](#)
- [Contact us](#)

Model & Vocabulary

- [BIBFRAME model](#)
- [BIBFRAME vocabulary](#)
 - [Model view](#)
 - [Category view](#)
 - [List view](#)
- [BIBFRAME specifications](#)

Implementation & Testing

- [BIBFRAME tested](#)
- [Implementation register](#)
- [Tools and downloads](#)

Bibliographic Framework Initiative

Initiated by the Library of Congress, BIBFRAME provides a foundation for the future of bibliographic description, both on the web, and in the broader networked world. This site presents general information about the project, including presentations, FAQs, and links to working documents. In addition to being a replacement for MARC, BIBFRAME serves as a general model for expressing and connecting bibliographic data. A major focus of the initiative will be to determine a transition path for the MARC 21 formats while preserving a robust data exchange that has supported resource sharing and cataloging cost savings in recent decades.

General Information

- [Frequently asked questions](#)
- [Webcasts and presentations](#)
- [Contact us](#)
- [Document archive](#)

Implementation & Testing

- [BIBFRAME tested](#)
- [Implementation register](#)
- [BIBFRAME tools and downloads](#)

Model & Vocabulary

- [BIBFRAME model](#)
- [BIBFRAME vocabulary](#)
 - [Vocabulary description](#)
 - [Terminology & conventions](#)
- [BIBFRAME draft specifications](#)
 - [BIBFRAME Profiles](#)
 - [BIBFRAME Authorities](#)
 - [BIBFRAME Relationships](#)
- [Analyses](#)
 - [AV Modeling Study](#)
- [Use cases](#)
- [MARC mapping \(coming soon\)](#)

What's New

Vocabulary Change Proposals
(Role, Identifier, and Authority Change Proposals just added)
[Learn more](#)

BIBFRAME Tools and Downloads
[Learn more](#)

BIBFRAME Update Forum at ALA
June 28, 10:30am-12pm, Moscone Convention Center, Rm 2008 (W)
[Learn more](#)

Connect with the Library

All ways to connect

Find Us On

Subscribe & Comment

RSS & E-Mail

Blogs

Download & Play

Apps

Podcasts

Webcasts

iTunesU

Questions

Ask a Librarian

Contact Us

About | Press | Jobs | Donate
Inspector General | Legal | Accessibility | External Link Disclaimer | USA.gov

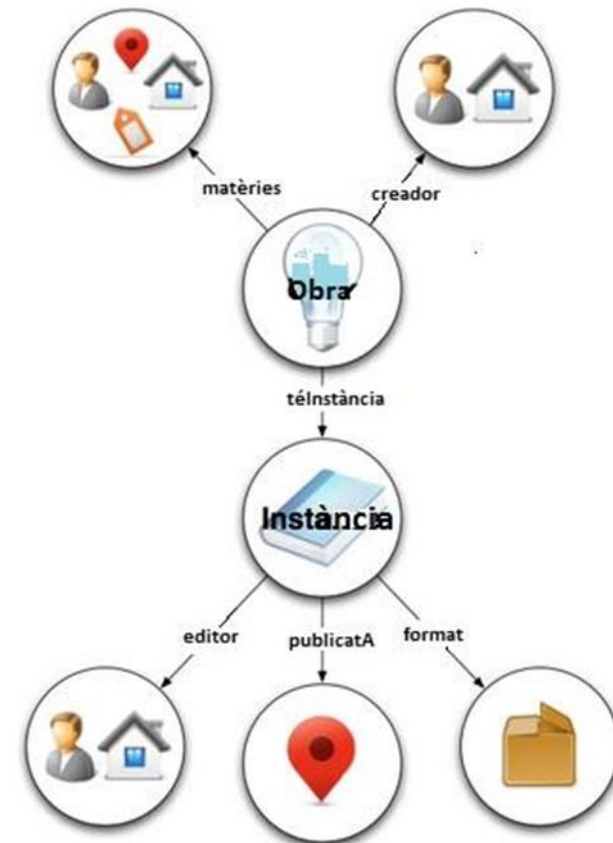
Speech Enabled

Nou format

BIBFRAME

Model

- Té quatre classes o entitats.
- Obra que identifica l'essència conceptual d'alguna/una cosa.
- Instància que reflecteix la materialització d'una Obra.
- Autoritat que identifica una cosa o concepte associat amb l'Obra o la Instància.
- Anotació que proporciona una nova manera d'expandir la descripció d'una Obra, Instància o Autoritat.

Model BIBFRAME

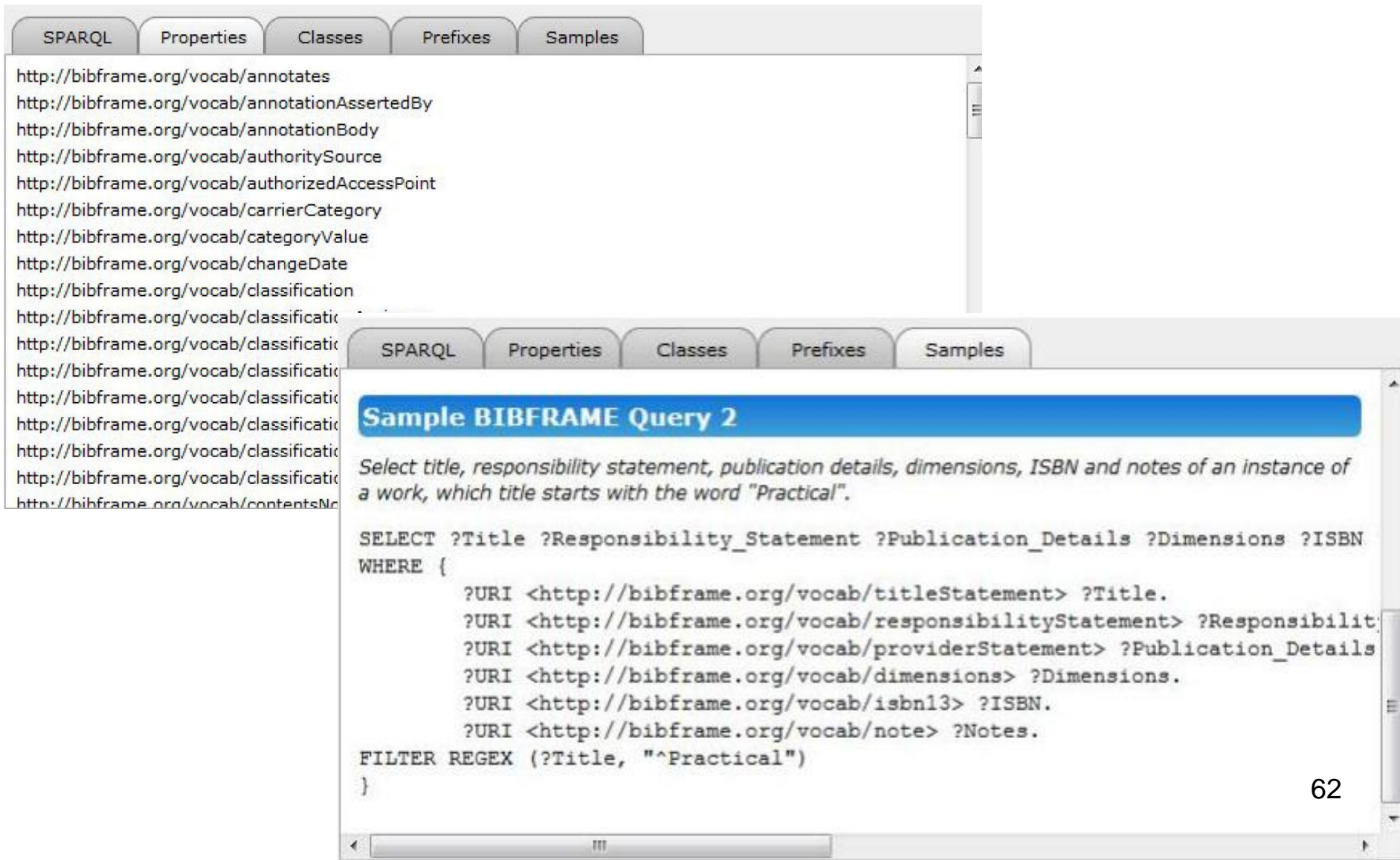
Nou format

BIBFRAME

Vocabulari

- És la clau per a la descripció dels recursos. Igual que el format MARC té definit un conjunt d'elements i atributs, el Vocabulari BIBFRAME té un conjunt definit de **classes i propietats**.
- Una classe identifica un tipus de recurs BIBFRAME (com ara un camp de MARC pot embolcallar un sol concepte);
- Les propietats serveixen com a mitjà per descriure amb més detall un recurs BIBFRAME (com ara els subcamps de MARC identifiquen més específicament els aspectes d'un concepte).

Nou format

The image shows two overlapping windows from a SPARQL query editor. The top window displays a list of BIBFRAME vocabularies, including terms like 'annotates', 'annotationAssertedBy', 'annotationBody', 'authoritySource', 'authorizedAccessPoint', 'carrierCategory', 'categoryValue', 'changeDate', 'classification', and 'contentsNo'. The bottom window shows a 'Sample BIBFRAME Query 2' with a description and a SPARQL query.

Sample BIBFRAME Query 2

Select title, responsibility statement, publication details, dimensions, ISBN and notes of an instance of a work, which title starts with the word "Practical".

```
SELECT ?Title ?Responsibility_Statement ?Publication_Details ?Dimensions ?ISBN
WHERE {
  ?URI <http://bibframe.org/vocab/titleStatement> ?Title.
  ?URI <http://bibframe.org/vocab/responsibilityStatement> ?Responsibilit:
  ?URI <http://bibframe.org/vocab/providerStatement> ?Publication_Details
  ?URI <http://bibframe.org/vocab/dimensions> ?Dimensions.
  ?URI <http://bibframe.org/vocab/isbn13> ?ISBN.
  ?URI <http://bibframe.org/vocab/note> ?Notes.
FILTER REGEX (?Title, "^Practical")
}
```

Nou format

issn

bf:issn
International Standard Serial Number identifier.
Label: ISSN
Type: rdf:Property ↗
SubProperty Of: bf:identifier
Domain: bf:Instance
Range: bf:Identifier

Situació a casa nostra

Procés
d'implementació
a Catalunya:

- **Comissió assessora de Catalogació.**
 - **Acords 2012:**
 - *“Expressar la voluntat d’adoptar en el futur les RDA (Resource Description and Access), en línia amb les tendències normatives internacionals, quan el context i l’evolució dels programaris utilitzats les suportin.”*
 - **Acords 2014:**
 - *Establir el següent full de ruta inicial per a la transició a les RDA:*
 - *2014 Creació de la Subcomissió Tècnica per al canvi a RDA que tindrà cura de la planificació i difusió del procés (STRDA).*
 - *2015 Difusió i planificació del procés.*
 - *2016 Implementació.*
 - **2015:** *Es crea la subcomissió que ja ha s’ha reunit i concretat un pla d treball*
 - *La subcomissió posa en marxa el full de ruta acordat i informa de les seves tasques amb una notícia al web de la BC i amb l’obertura des de la pàgina inicial del web de la BC, de l’espai **Cap a RDA**, on trobareu tota la informació i documentació necessària i un fòrum de discussió per a tots els catalogadors:*
 - <http://www.bnc.cat/EI-Blog-de-la-BC>
 - <http://www.bnc.cat/Cap-a-RDA>

Situació a casa nostra

Procés
d'implementació
a la UB/CCUC

- S'inicia el 2014-2015 la formació per part de diferents institucions: COBDC, CSUC i les universitats que han acceptat sumar-se al canvi.
- Per part del CSUC
 - Grup RDA del CSUC
 - Adaptació dels registres en RDA fets per copia: "Guia per la integració de registres RDA en el CCUC."
["http://pautes.cbuc.cat/doku.php?id=sumarirda"](http://pautes.cbuc.cat/doku.php?id=sumarirda)
 - Redacció del full de ruta aprovat per la comissió tècnica del CSUC.
 - Redacció de les concrecions de cara el catàleg únic.
 - Convocatòria dels diferents grups de treball.

Imatges FRBR extretes de:

- Leresche, Françoise (2009). “L’evolució internacional de les regles de catalogació”. En: *La catalogació en un món global. Seminari 2 (2, 5 i 6 de març de 2009)*

Fonts usades en les citacions:

- Leresche, Françoise (2009). “Adapter les catalogues à l’environnement numérique : RDA”. En: *Rencontres nationales des bibliothécaires musicaux 2009*
- Oliver, Chris (2010). *Introducing RDA: a guide to the basics*. London : Facet Publishing

Fonts de referència:

- Cap a RDA <<http://www.bnc.cat/Cap-a-RDA>>
- Library of Congress (2015). *Introduction to the Semantic Web and Linked data. Module 1. Part 2* < <https://www.loc.gov/.../bibframe/Module1-Part2.ppt>>

Moltes gràcies!